

Dosarul nr. 2r-297/22
2-15117696-01-2r-07062022

Prima instanță, Judecătoria sect. Nisporeni (jud. M. Ulinici)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de avocatul Guțu Teodor, în interesele lui Petrachi Denis,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Petrachi Denis cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Petrachi Denis cu privire la repunerea apelului în termen și s-a restituit apelul declarat de Petrachi Denis împotriva hotărârii din 15 iulie 2015 a Judecătoriei Nisporeni ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 09 iunie 2015, ÎCS „Easy Credit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Petrachi Denis, solicitând încasarea datoriei rezultate din neexecutarea contractului de împrumut în mărime de 8595 lei și a sumei de 270 lei cu titlu de taxa de stat.

Prin hotărârea din 15 iulie 2015 a Judecătoriei Nisporeni, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Easy Credit” SRL și s-a încasat din contul lui Petrachi Denis în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL datoria în sumă de 8595 lei și a sumei de 270 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 17 ianuarie 2022, Petrachi Denis a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 15 iulie 2015 a Judecătoriei Nisporeni, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 15 iulie 2015 a Judecătoriei Nisporeni, și remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a fost respinsă cererea depusă de Petrachi Denis privind repunerea în termen a apelului și a fost restituită apelul ca fiind depuse în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 13 mai 2022, avocatul Guțu Teodor, în interesele lui Petrachi Denis, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță.

În motivarea recursului avocatul Guțu Teodor, în interesele lui Petrachi Denis, a indicat că cauza a fost examinată în absența recurentului. Despre emiterea hotărârii din 15 iulie 2015 a Judecătoria Nisporeni a aflat la 11 ianuarie 2022 de la executorul judecătoresc Nicolaescu Nicolae.

A susținut avocatul Guțu Teodor, în interesele lui Petrachi Denis că cu încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu este de acord, considerând-o eronată și pasibilă casării, deoarece circumstanțele reflectate la pct. 6 al încheierii nu corespund adevărului, și anume, apelantul nu s-a prezentat în ședința de judecată la data și ora stabilită pentru examinarea chestiunii privind repunerea apelului în termen. A afirmat că la data stabilită s-a prezentat avocatul Teodor Guțu, însă după examinarea unui anumit număr de cauze completul s-a retras în deliberare, după revenirea din deliberare fiind pronunțată încheierea în cauza dată care a fost contestată.

Consideră avocatul Teodor Guțu că, recurentului Petrachi Denis i-a fost îngădit accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, protejate de Constituția RM și de art. 6 al CEDO.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 13 aprilie 2022 la adresa recurentului, indicată în cererea de apel (f.d. 67), însă date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 13 mai 2022 este în termen.

La 07 iunie 2022 în adresa intimetei ÎCS „Easy Credit” SRL a fost expediată copia recursului declarat de avocatul Teodor Guțu că, în interesele lui Petrachi Denis, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 75), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Easy Credit” SRL împotriva lui Petrachi Denis cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 15 iulie 2015 (f.d.35).

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa pârâtului, prima instanța reținând ca fiind respectată procedura de înștiințare legală a părților, a expedit în adresa părților la 27 iulie 2015 (f.d.38) copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 15 iulie 2015, în temeiul art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Colegiul precizează că în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 15 iulie 2015 a Judecătoriei Nisporeni, de către Petrachi Denis, din motivele ce succed.

În acest sens, Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură 4 pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că cererea de apel împotriva hotărârii din 15 iulie 2015 a Judecătoriei Nisporeni, a fost depusă la 17 ianuarie 2022, de către Petrachi Denis. Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, motivând că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 11 ianuarie 2022, de la executorul judecătoresc.

Prin încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Petrachi Denis cu privire la repunerea în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 15 iulie 2015 a Judecătoriei Nisporeni și s-a restituit lui Petrachi Denis.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reiterează că în justificarea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului împotriva hotărârii din 15 iulie 2015 a Judecătorei Nisporeni, apelantul/recurent a invocat că hotărârea a fost examinată în lipsa lui și a luat cunoștință de ea la 11 ianuarie 2022.

Colegiul precizează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii postulat inserat expres în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Referitor la argumentul recurentului precum a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 11 ianuarie 2022, de la executorul judecătoresc, Colegiul notează că instanța de apel întemeiat a reținut că Petrachi Denis cunoștea despre existența și examinarea cauzei în prima instanță, fiind incontestabilă recepționarea citațiilor.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că procesul civil a fost intentat la cererea de chemare în judecată depusă la 09 iunie 2015 de către ÎCS „Easy Credit” SRL împotriva lui Petrachi Denis cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-3).

Prin încheierea din 10 iunie 2015 a Judecătorei Nisporeni s-a acceptat cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Easy Credit” SRL împotriva lui Petrachi Denis cu privire la încasarea datoriei (f.d.25).

Confirmarea anexată la materiale cauzei atestă că Petrachi Denis a primit copia cererii de chemare în judecată cu anexele, expediate la adresa invocată în contractul de împrumut nr. 999926745 (f.d.26), iar conform avizului de primire a citației, precum și că este înștiințat despre faptul că ședința de judecată va avea loc în data de 26 iunie 2015, ora 09:00 (f.d.28). De altfel, procesul-verbal al ședinței de judecată din data de 26 iunie 2015 reflectă datele ce confirmă că pârâtului Petrachi Denis în cadrul ședinței de judecată nu s-a prezentat fiind legal citat (f.d.31).

În context, Colegiul evocă prevederile art. 102 alin.(41) Cod de procedură civilă care stipulează că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că instanța de apel justificat a reținut că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe a expirat la 14 august 2015 (vineri), în temeiul art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, chiar și în cazul când dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în lipsa lui Petrachi Denis.

În această ordine de idei, pornind de la faptul că recurentul a cunoscut despre existența litigiului, precum și despre ședința de judecată din data de 26 iunie 2015, Colegiul reține ca fiind justificată ipoteza instanței de apel precum că este neîntemeiată cererea de repunere în termen, precum și că termenul de declarare a apelului a fost omis.

Alegația recurentului precum că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 11 ianuarie 2022 a fost apreciată ca fiind neîntemeiată de către instanța de apel, având în vedere că circumstanțele conturate anterior confirmă că apelantul/recurentul a cunoscut despre existența litigiului și a avut posibilitatea de a se conforma prevederilor legale și a exercita calea de atac-apelul în interiorul termenului de 30 de

zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, or, la caz anumite excepții nu au fost stabilite/prevăzute.

Respectiv, instanța de apel justificat a conchis că recurentul nu a prezentat probe admisibile în confirmarea imposibilității actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, or, legiuitorul a indicat expres că repunerea în termen este admisă în cazul omiterii termenului din motive întemeiate.

Colegiul relevă că obligația instanței de judecată de a expedia dispozitivul hotărârii rezultând din prevederile art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă, nu exclude dreptul participanților la proces de a recepționa personal hotărârea judecătorească în cadrul instanței, în situația în care pârâtul a cunoscut despre existența litigiului. Mai mult, la caz nu poate fi negat faptul că prima instanță nu șia executat obligația pozitivă, în sensul pretins de recurent, de a expedia actul judecătoresc.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin prisma prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Deși, recurentul a invocat prin prisma art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale dreptul la un proces echitabil care înglobează și dreptul de a prezenta observații care le consideră relevante cauzei, precum și ca dreptul poate fi considerat efectiv doar dacă aceste observații sunt întradevăr „ascultate”, Colegiul relevă că, la caz, nu poate fi pretins faptul că instanța de apel nu a analizat/ascultat argumentele/observațiile recurentului, având în vedere că instanța de apel a motivat soluția sa raportând cadrul legal aplicabil speței la circumstanțele speței, precum și alegațiile redade în susținerea poziției de către apelant/recurent.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de al valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind lipsa temeiurilor de repunere în termen pentru declararea apelului. Subsecvent, este întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, 7 art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Guțu Teodor, în interesele lui Petrachi Denis.

Se menține încheierea din 07 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Petrachi Denis cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic